

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Det er regeringens opfattelse, at naturfredningsloven i sin nuværende form netop sikrer, at fredningen og fredninger i det hele taget gennemføres ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering netop af den karakter, der beskrives i forespørgslen.

Det drejer sig jo, som alle ved, om afgørelser, hvor det ene sæt af hensyn mere eller mindre kan gøres op i kroner og øre, mens det andet sæt af hensyn, nemlig bevarelsen af naturværdier og skabelsen af rekreative områder, ikke kan gøres op på samme kontante måde. Det er derfor helt naturligt, hvis forespørgeren kan nå til en anden afvejning, end fredningsmyndighederne er kommet frem til, men det bør han ikke efter min mening tage som udtryk for, at den nødvendige afvejning ikke er foretaget.

I øvrigt går jeg da ud fra, at forespørgeren er bekendt med, at naturfredningen henhører under miljøministeren, hvorfor jeg finder det naturligt at lade ham give en mere fyldig besvarelse af forespørgslen.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Må jeg begynde med at sige, at der naturligvis ikke er nogen, heller ikke i forbindelse med denne fredningssag, som ønsker at komme de danske dambrug til livs. Der findes ca. 530 dambrug i Danmark, og det antages, at der er beskæftiget ca. 1.000 personer ved erhvervet. Det er altså ikke helt i overensstemmelse med hr. Ove Jensens udtalelse om, at i tusindvis af arbejdere kan komme ud i arbejdsløshed. Den samlede eksport har en værdi på lidt over 200 mill. kr. Dambrugserhvervet indtager derfor en ikke uvæsentlig plads i vort erhvervsliv og giver gode valutaindtægter. Men derfor kan det ikke nytte at skjule, at der kan knytte sig forureningsmæssige problemer til dambrugsdrift. Det er tilfældet, f. eks. hvis dambrugene ikke opfylder vilkårene i de meddelte tilladelser, hvis der ligger for mange dambrug ved samme vandløb, eller hvis dambruget er placeret ved et meget rent og beskyttelsesværdigt vandløb. Det sidste er tilfældet i den foreliggende sag.

Jeg kan om den konkrete sag oplyse, at den er rejst af Danmarks Naturfredningsforening i marts sidste år. Efter fredningspåstanden ønskes en landskabelig sikring af ådalen og en beskyttelse af selve vandløbet mod bl. a. forurening. Da de to dambrug ved åen efter natur-

fredningsforeningens opfattelse er stærkt belastende, ønskes brugene nedlagt.

Uden at jeg her skal komme ind på en vurdering af sagen, kan jeg oplyse, at Idum Å af sagkundskaben anses for at være et ekstraordinært rent vandløb og således i ferskvandsbiologisk henseende et af de vigtigste vandløb i Ringkøbing amt og i landet som helhed. Der er som led i sagens forberedelse gennemført en undersøgelse af vandløbet af botanisk institut ved Århus universitet, der viser, at de to dambrug har en helt afgørende indflydelse på åens renhedstilstand.

Sagen behandles af fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds. Efter ønske fra dambrugenes ejer har fredningsnævnet behandlet spørgsmålet om nedlæggelsen særskilt. Fredningsnævnet har den 31. marts i år afsagt en kendelse, hvorefter de to dambrug skal ophøre med deres virksomhed inden udgangen af 1977.

Fredningsnævnets kendelse kan bl. a. af ejeren indbringes for overfredningsnævnet, hvis afgørelse af, om dambrugene skal nedlægges eller ej, er endelig. Denne afgørelse kan altså hverken ændres af mig eller af andre administrative myndigheder.

Der er igennem de sidste årtier sket en meget betydelig forøgelse af forureningen af de ferske vande. I en række områder skyldes det ikke mindst, at antallet af dambrug har været stærkt stigende. Dette har medført, at efterhånden kun få vandløb har bevaret en renhedsgrad, som giver mulighed for et varieret dyre- og planteliv. Denne udvikling giver grund til bekymring.

Folketinget har da også i de senere år vedtaget forskellige lovbestemmelser for at sikre en øget beskyttelse af de ferske vande. Ved en ændring af naturfredningsloven i 1972 blev der indføjet en bestemmelse om, at etablering af dambrug kræver tilladelse fra fredningsplanudvalget. Herudover gennemførtes i 1973 miljøbeskyttelsesloven, hvorefter etablering af nye dambrug skal godkendes af miljøbeskyttelsesmyndighederne. Disse kan desuden ud fra miljøbeskyttelseshensyn kræve afhjælpende foranstaltninger over for eksisterende dambrug, hvis der er tale om en væsentlig forurening. Såfremt de krævede foranstaltninger ikke følges, kan myndighederne nedlægge forbud mod fortsat drift.

Efter hvad der er oplyst for mig, er der ikke